

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Plânsul Mântuitorului

(+). Spune sf. evanghelist Luca, în legătură cu intrarea sărbătorească a lui Isus în Ierusalim de praznicul stâlpărilor: „Și când a fost aproape și a văzut cetatea, a plâns de mila ei și a rostit: Dacă ai fi cunoscut și tu, în această zi a ta, cele ce sunt spre pacea ta. Dar acum ascunse sunt de ochii tăi”. (Lc. 19, 41-42).

Momentul, cu adevărat, e dintre cele mai mărețe și mai mișcătoare ce cunoaște istoria omnirii: Dumnezeu-Omul intră în Cetatea pângărită a poporului ales nu cu gândul răzbunării, ci cu al celei mai depline iertări. Peste toate păcatele trecutului ar trage vâlul uitării și toate jărăd-legile acestui rechiu coșmar de răutăți le-ar șterge — dacă ar pricepe sfințenia clipei, s'ar căi și s'ar întoarce la Domnul și Dumnezeuul său. Ierusalimul însă, cu prea puține abateri, n'a vrut să înțeleagă nici de astădată. Cum a făcut și de alte dați, storcând Mântuitorului acel reasmărat de duos suspin: Ierusalime! Ierusalime! de câte ori voi-tam să adun pe fiii tăi, dupăcum adună pa-săria puii ei, sub aripi, dar tu nu ai vrut! (Mt 23, 37).

Duioșia aceasta, plină de dumnezeiască delicatețe, a Fiului Omului, grăiește atât de mult inimii tuturor celor ce vreau să-i urmeze lui Hristos în faptă și adevăr, nu numai cu vorba; spune multe mai ales celor însărcinați cu păstoria sufletelor. Creștin sec, nezimțitor; preot uscat, acru, glacial, rămânând la toate rece, nu sunt întru-chișări ale harului. Evanghelia lui Hristos nu usucă inima. Dimpotrivă, o cultivă. Inșă după luminile minții și respectând cu sfințenie stâlpă-mirea voineii: două puteri cerești cărora, dacă li-se întovărășește inima creștină, creiază, cu ajutorul harului de sus, idealul Legii celei noue: sfântul

Lacrimile Răscumpărătorului glăvesc și allecva conștiinței: Dacă nu creai să plângă El, — plânge tu! Ai atâtea motive pentru aceasta, fie că-ți vei privi trecutul potat de atâtea păcate, fie că vei lua în seamă actuala și stare sufletească. Chiar sfânt de-ai fi, ai de ce să te cutremuri. Ba cu cât e cineva mai desăvârșit, cu atât mai netrebnic își pare, mulțumirea cu sine însuși aici în valea lacrimilor fiind în toată vremea semnul somnului duhovnicesc. — Fie Săptămâna Paștilor prilej de trezire din acest somn păcătos de primejdios! Spovedania de Paști e tocmai bine-venită, pentru păstori și pentru păstorii.

Învârtoșarea inimii părții covârșitoare a ierusalimitenilor l-a durut cumplit pe Mântuitorul. Așijderea și răutatea fariseilor cari și în cele clipele sărbătorești își arătau vrășmașia. Are însă, și mângâierea, de a auzi acel: Osana! izbucnit spontan și irezistibil din atâtea piepturi. — Omul lui Dumnezeu să nu se deie desnădejzii nici în cele mai negre ceasuri ale vieții sale. Va fi având el dușmani mulți și haini, dar are de bună seamă și inimi cari bat în unison cu el. Să fie bezna cât de mare, Cel de sus se îngrijește, ca alor săi să le lucească, dacă nu dăre late, cel puțin șuvițe de lumină. — Să le căutăm, și să ne fie spre întărire în mijlocul încercărilor lor!

Primejdie de prevenit

— Exodul satelor spre orașe — Rele multe și mari — Măsuri ce se impun
de pr. M. Socaciu

Problema educației tineretului preocupă toate mințile luminate și toate nașile se întrec în a-l organiza. Până când însă această organizație își va avea cadrele ei bine definite, ca să poată încorpora întreg tineretul ori unde s'ar afla el, iar preoții să aibă un rol preponderent în această mișcare, rămâne bisericii și celorlalți pedagogi, ca să poarte în deosebi grije de el.

Fenomenul care se petrece sub ochii noștri de câțiva ani e de-adreptul îngrijorător. Tineretul fuge de sat. Fuge, că-l alungă sărăcia. S-ar părea că am uitat că avem o pătură de oameni săraci. Reforma agrară lea dat pământ. Inșă atâta nu e deajuns. Inventarul agricol lipsește. Atunci ce să facă omul cu pământul? Diversele institute de credit ajută tot pe cel avut.

Alungat spre orașe, acolo intră ca servitor. Nu totdeauna în locuri bune. Fete și flăcăi bat drumul lung al Capitalei, al Giurgiului, al Cugirului, pentru o bucată de pâine. Și această pâine, de multeori e câștigată cu prețul cinstei și a curățeniei sufletești. Câșii nu sunt angajați în localurile de noapte sau alte localuri similare, unde se practică pe scară întinsă moravurile ușoare și unde fel de fel de oameni cu sufletul îmbăcsit de duhoarea necurăteniei târâsc în prăpastie suflete inocente.

După un timp se reintorc în sat, aducând cu ei tot bagajul de moravuri ușoare. Și nu se mai miră nimeni astăzi, când se văd la sate perechi de căsătorii, peste cari trec șiruri de ani fără ca să albă vre-un copil. Pentru că femeea învățase și ea dela „cucoana”, modul cum să fi „la modă” și cum să-și mențină „silueta”. „Cucoana” inconștientă, nu a făcut nici măcar atâta, să se ferească de angajata ei, atunci când călca cu atâta cinism orânduile Ziditorului. Ba multe astfel de „fețe subțiri” se erijau în magistre ale „noului” concepții de viață, îndemnând și înlesnind, cu sadică plăcere, crima.

Piere portul pitoresc al satelor noastre, mândria gospodinelor harnice, care a dus până departe peste hotarele țării noastre vrednicia și arta minunată a româncei; ca să fie înlocuit cu pestrițile haine nemțești, cari atât de rău se potrivesc cu plugul și carul cu boi.

Piere graul dulce al cronicelor străvechi, graul sincer, graul poporului, ca să fie înlocuit cu încălțitele și schimonositele vorbe ce le-a putut „prinde” dela Domnu' sau cucoana dela oraș.

Pier cântecele noastre — duioasele do'ne, cari înmulțau și inima străinilor ascultându-le, ca în locul lor să se audă din gura flăcăilor și-a fetelor ultimele romanțe și șlagăre, lansate

în cutare local de noapte, cu melodii insuportabile și cuvinte cu înțelesuri dubli sau triviale.

Piere dragostea de biserică și de rânduielile ei, căci cei veniți din vâltoarea orașelor cosmopolite aduc cu ei și purtarea atât de puțin conformă cu numele de creștin a celor de acolo. Ba nu sunt rare cazurile, când cei cari se reintorc dela oraș, după un timp mai îndelungat, în satul lor sunt cei mai nedisciplinați; ei sunt acela, cari la orice gând de învoire sufletească a parohiei se pun deacurmezișul, ei sunt cei din urmă sau lipsesc complet dela jertfa care li-se cere pentru sfântul lăcaș al Domnului.

Și în sfârșit ei constituiesc familiile cele mai șubrede, din toate punctele de vedere.

De aceea, suntem de părere, ca Statul, printr'o politică sănătoasă, să oprească de a părăsi satul pe toți acela cari nu îmbrățișează o meserie și cari au în satul lor ceva pământ. Pe aceștia să-i ajute prin credite ieftine, ca să-și poată înjgheba o familie pe gila strămoșească și nu să ia lumea în cap, pentru a-și face rost de o vită sau de-o unealtă agricolă.

„Creditul agricol” să aibă în vedere pe cei ce vreau să muncească și nu au cu ce, și nu pe cei bogăți. Căci în felul cum se acordă azi împrumuturile se va ajunge a se creia, nu peste mult, o pătură de oameni înstăriți, iar alta, care se va sbate în neagră mizerie. Și nu e în interesul Statului acest lucru. Ci, pe cât se poate, ridicând pe cei săraci, dar vrednici, printr'un ajutor efectiv.

Noi, se pare, n-am ajuns încă să avem o politică de întărire și înmulțire a familiilor de români. În alte state, ca Germania, Italia, se duce o luptă tenace pentru încurajarea creierii de noul cămine, acordându-li-se pământ, bani, animale, unelte, tinerelor familii. În România, toate se lasă la voia întâmplării. Două sau trei familii trăiesc în aceeași casă, iar două familii într'o curte, — sunt cazuri destul de frecvente.

Până când însă Statul va lua măsurile necesare, pentru stăvillirea exodului spre orașe a populației rurale, ca răul să nu se întindă, ar fi poate necesar să se înființeze câte o capelă cel puțin în toate orașele și centrele industriale, unde se găsec peste 30-40 suflete, între cari neîntârziat Giurgiu. Și aici să fie trimiși preoți — dintre cei mai apropiați — care să-l strângă într'un mănunchiu, întărindu-l în credința străbună. Poate așa am mai salva ce mai e de salvat. De nu, se vor strica o mulțime de suflete și o mulțime de sate vor pieri cu tot ce au avut pitoresc și sănătos. Ș

credem, nici un bun român nu are interesul să dispară această prețioasă comoară a trecutului, care am păstrat-o cu toate vijeliile frământatei noastre istorii.

Două lumi. Recentă mobilizare parțială, împusă de mișcări suspecte din vecini, ne-a dat prilej încă odată să vedem bărbăția și frumseța sufletului cu adevărat românesc. Dar ne-a destăinuit și realități cari, dacă nu ne îmbucură, ne deschid ochii mai bine și ne vor folosi prin atitudinea ce ne vor sugera să adoptăm pe viitor, ca răul să fie lecuit. — În legătură cu cele constatate proaspăt de tot, d. *Nic. Iorga*, scrie într'unul din ultimele numere ale „Neamului Românesc”:

„Chemarea supt steag, care a contribuit așa de mult la întărirea sufletelor sănătoase ale acestei nații, totdeauna gata să facă față împrejurărilor cu un perfect instinct de unitate, a învederat osebirea care există între cele două mari categorii în care se împarte societatea noastră.

Ar fi nedrept să se aducă o critică de caracter general unei lumi dela orașe, care cuprinde tot felul de ocupații și care, dela Unire încoace, se deosebește și după ținuturi. Sunt de sigur și elemente de o călduroasă iubire de țară care trece peste orice și ale căror suflete nobile și măndre sunt gata, ori-când, de orice sacrificii. Dar nu e mai puțin adevărat că aici supraviețuiesc interese coaliste în partide opuse până la dușmănie, că o viață mai ușoară îndeamnă spre huzur și că tot felul de idei nesănătoase, atingând îneseși principiile de existență ale unei societăți naționale și sentimentele sale mai firești de apărare, s'au sălășluit în unele capete.

Dar lumea cealaltă, a satelor, pe care n'a căutat-o nimeni decât atunci când se cereau voturile țărănești pentru scopuri care nu erau totdeauna ale țărănilor, aceea s'a înfățișat, în graba de a-și oferi brațele țării, înfruntând și moartea din partea asasinilor cu mașini, cu o spontaneitate care ne umple de bucurie. Săraci cum sunt, au lăsat în urmă, pe ai lor în prada nevoilor, pe minunatele femei capabile de a

lucra și singure ogorul, și au venit cu aceea siguranță a privirilor care arată pe vitejii înasculți, cari n'au nevoie nici de discursuri, nici de amenințări.

Ei știu bine că părinții lor, ni-au dat țara cum este și că întâia lor datorie e să păstreze această moștenire”.

Gesta Dei per Francos

Ilustrul fiu al Franței, Preaf. *R. Beaussart*, episcopul auxiliar al Parisului, după ce a vizitat Bucureștii, unde a conferențiat, apoi Patriarhia română ortodoxă, și mai multe așezăminte religioase ortodoxe din împrejurimile Capitalei, a făcut, Luni trecută, un popas și la *Blaj*, unde a fost oaspele l. Psf. pâr. Mitropolit Alexandru și obiectul tuturor simpatiilor române și creștine. În răstimpul cât a stat aici a cercetat toate așezămintele bisericesti-scolare din loc, pretutindenea fiind primit cu căldură și pretutindenea spunând și Dânsul cuvinte ce nu se vor uita. În după amiaza zilei de Luni ilustrul oaspe a rostit, în sala de gimn. a liceului de băieți, o splendidă conferință de orientare asupra Franței catolice — mai ales asupra celei de azi — și asupra înfăptuirilor ei creștine. — În fața mulțimei de intelectuali și tineret școlar ce ținea sala, reprezentantul Franței catolice a fost întâmpinat de l. P. S. pâr. *Mitropolit Alexandru*, în franțuzește, cu însuflețita cuvântare-apoteoză, ce urmează:

Excelență. Permiteți-mi a saluta în persoana-Vă distinsă țara voastră iubită, amabila și dulce Franța, fiica întâiu născută a Bisericii.

Țara Voastră iubită, Excelență, este pământul binecuvântat al sfinților și al sfințelor.

Seria lor începe în timpuri apostolice, cu Maria Magdalena, Marta, Lazar, Maximin și Trofim. Ea continuă, această catenă de aur, cu Pothin, Ireneu și cei 19.000 martiri din Lyon. Urmează sf. Remigiu, Clotilda, Genoveva, Gidulphe, sf. Dié. Lista se îmbogățește cu ilustrii Bruno, Odilon, Huguev de Cluny, sf. Bernad de Clairvaux. Ea crește cu sf. Ludovic, sf. Francisc de Sales, sf. Ioana Francisca de Chantal, sf. Margherita Maria Alacoque, sf. Vincențiu de Paul, apostolul carității care l-a învins pe invincibilul Richelieu și fără de un ban în buzunar a distribuit milioane și milioane, mai mult decât regii și reginele. Lista o termină sf. Ioan Vianney parohul de Ars și, last but not least, sf. Tereza de Pruncul Isus, patroana

misiunilor. O termină oare? De loc! Franța a fost, este, și va fi mereu pământul binecuvântat al oamenilor sfinți și al femeilor sfinte, așezăminte luminoși de întâia mărime pe cerul instelat al Bisericii. Nu păstrează ea oare și trupurile venerabile ale celui mai savant dintre sfinți și al celui mai sfânt dintre savanți: Sf. Toma de Aquino și a sf. Bonaventura?

Nu ne-a dăruit ea Ordine și Congregații ilustre cari au făcut să iradieze gloria Franței până la marginile pământului? Voiu aminti ordinul Vizitațiunii, Congregația Fecelor Carității, Lazariștii, Oblații Maicii Domnului, Părinții Albi, Părinții Sfântului Spirit, Părinții Asumpționiști, M cele surori ale săracilor!

Ce e de mirare deci, dacă această țară fericită este și pământul predilecțiilor Vergurei Fecioare Maria?

Apariția medaliei miraculoase, apariția dela Salette, dela Lourdes, Notre Dame des Victoires, de la Garda, etc., sunt dovadă luminoasă.

Da! Există rele și neajunsuri și'n Franța ca pretutindeni. Dar puterile răului nu vor prevala niciodată împotriva Cetății lui Dumnezeu. Vergura Fecioară vegheză asupra acestui pământ binecuvântat.

Pentru noi, fii Bisericii catolice, Roma e acropola mistică a pământului. Ea se aseamănă ca să împrumutăm o frază din Giovanni Papini, cu o sferă imensă care își depășește granițele vizibile și atinge țărnișii instelați ai supra-naturalului. Ea este Cetatea lui Dumnezeu.

Iată, Excelență, un alt motiv de a iubi Franța și mai mult. Pentru că Franța a totdeauna în slujba Romei: *Gesta Dei per Francos*. Noi Românii cari iubim Franța din tot sufletul, noi nădăjduim că Franța glorioasă și catolică, ne va conduce pe toți înspre Roma eternă.

Fiiți deci beneveniți, Excelență, în miezul Romă a Blajului, ca reprezentant al marelui Cardinal din Paris, Eminența Sa Verdier, cardinalul celor o sută de biserici, al șantierelor cardinalului acțiunii sociale a Bisericii, apostolul Franței; — ași cuteza să spun: al Europei noastre în aceste vremi turburi. Vă rugăm, Excelență să-l asigurați de dragostea noastră gingașă și de recunoștință pentru tot ceace face pentru

Foia „Unirii”

Răstălmăcirea adevărului

— Scurtă punere la punct —

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

Revista Teologică din Sib'iu, (Febr.-Mart. 1939) la pag. 88—92, publică articolul pr. P. Ghia: „Insinuările unui lezuit”, în care mă vizează pe mine. Semnatarul în loc să răspundă la articolele mele din „Unirea”, vorbește de „buruiană uniiilor” — „renegat” — „preoți uniți după rit, dar romano-catolici prin convingeri și educație”.

Mulțumim de delicateța epitetelor: „buruiană” și „renegat”. Ele sunt pornite, cum zice semnatarul, din două motive: „unul profund evanghelic și altul plin de multă omenie”.

Credincioșii mei deși sunt din toate clasele sociale, semnataru. P. Ghia afirmă ce vrea, zic că nu știe, fie că vrea să inducă în eroare, ca atunci când susține despre mine: „Se străduia să atragă cu zăhărelul pe elevii de clasele primare, ca să-i catehizeze în duhul sfinției sale”. Adevărul e că acei elevi au venit, fie din curiozitate unii, fie din evlavie, alții, s'au rugat și au plecat. Poate oare P. Ghia să dovedească măcar cu un caz că eu aș fi catehizat vr'un elev neunit? Aceasta o face numai P. Ghia cu elevii uniți, bine înțeles unde auto-

ritățile îl ajută să siluiască conștiințele minorilor. În 1937—1938 am avut zece elevi uniți la liceul „Carol I” pe cari P. Ghia nu a reușit să mi-l răpească, ci l-am catehizat eu. Era însă un al 11-lea, numit Iepure, cu domiciliul părinților săi în Șebes-Alba, care „dela naștere și dela bolez a fost neunit” (zice un document oficial din 30 Sept. 1938) pe care însă P. Ghia l-a rebotezat în 6 Dec. 1937, la câteva zile după ce vorbisem cu elevul Iepure, și întrebându-l ce religie are? Nu mă privește acest caz, așa că nu are nici un sens întrebarea P. Ghia: „Pentru ce venea sfinția sa la colegiul Carol I ca să-l catehizeze, și mai ales pentru ce s'a supărat foc, după ce l-am trecut la ortodoxism?” Bine știe P. Ghia că aveam alți zece elevi uniți pe care îi catehizam, iar pe elevul Iepure l-am întrebat numai ce religie are, deoarece ceilalți elevi mi-au spus că ar fi uniți, iar el mi-a spus că totdeauna a făcut religia ortodoxă și că mama lui e unită.

Continuă P. Ghia: „Dela Colegiul „Carol I”, misionarul papistaș a încercat să-și vâre nasul la Liceul militar. Înșelând buna credință a autorităților, vrăjmașul se furișase în acest internat cu 300 de elevi ortodocși, ca să samene *neghindă*, pe motivul că între elevii liceului erau și doi elevi uniți. După ce am limpezit lucrurile cu autoritățile liceului, agentul romano-catolic a fost pus pe fugă și de aici. Iar dintre cei doi elevi uniți, unul a fost transferat, după cerere, la Tg.-Mureș, iar altul pe

care îl am elev de trei ani, este pe cale de a trece la ortodoxism cu consimțământul părinților și observându-se toate formele legale. Adică cum? N'am dreptul eu, ca preot ortodox, s'aduc la matcă, la credința cea dreaptă pe elevii mei, și are dreptul renegatul teologic ortodox Stanciu să facă propagandă nu numai unită, ci direct papistașe, în inima Ortodoxiei?”

Eu n'am înșelat buna credință a autorităților dela liceul militar, cari au înțeles că trebuie să-mi facă posibilă catehizarea elevilor uniți, la ora din program și gratis, ci P. Ghia le-a înduplecat ca să împiedece intrarea mea în liceu, punându-se în vedere elevilor transferarea la Tg. Mureș, unde e catedră pentru religia unită, sau trecerea lor la ortodoxism. Părinții unui elev au ales transferarea, iar mama celui alt, ortodoxă, a ales să învețe religia ortodoxă, zicându-mi dânsa că nu se poate învol la transferarea copilului așa de parte de dânsa. Aceeaș mamă însă își are copilul, tot neunită, în școală catolică unde învăță religia în care s'a botezat. Dar pentru P. Ghia primează forța.

Când vorbește de „matcă” și de „credința cea dreaptă” afirmă, dar nu dovedește, deși ar trebui să mărturisească și aceea că la începutul anului școlar 1938—1939 a încercat să siluiască și conștiința celorlalți elevi dela liceul Carol I, dar s'a lovit de ordinul Inspectoratului școlar. — Oare de ce face și dânsul (ca lezuit) restricții asupra ispășirilor sale?

para noastră, pentru biserica noastră română unită din România mare.

Mai suntem foarte recunoscători domnului Dupront care a aranjat venirea voastră, Excelență, în România. S'a arătat încă odată un adevărat prieten al Blajului și a scumpei noastre țări. Domnia Sa și domnul Bernard sunt întotdeauna bineveniți între noi.

Săptămâna trezviei. Episcopatul german, printr-o pastorală plină de părintească îngrijire de binele sufletelor și viitorul neamului, a lăudat și a recomandat atenției publice inițiativa asociației Catolicilor Germani de a se ține, în tot cuprinsul Germaniei catolice, din 12—19 Martie c., o săptămână a trezviei. Lozincă tuturor, pentru acele zile: „Post ispășitor!”, cu îndatorirea abținerii dela beuturile spirtoase. Scriu, între altele, ierarhii germani: „Țineți post sfânti (Ioll, 2, 1) îndemnul acesta îl îndreaptă Marii Păstori al Reichului German, din prilejul săptămânii de post ispășitor, cu deosebit aplomb, tuturor credincioșilor. Hristos așteaptă dela oricine vrea să-i urmeze, să-și ia zilnic crucea sa și să se lăpede de sine. Sigur, mulți dreptcredincioși își asigură și acum, cu un zel exemplar, marea binecuvântare a postului bisericesc prin lăpădarea zilnică și de bunăvoie, de plăceri și bucurii cari, altfel, în sine, sunt permise. Dureri însă, nu se poate tăgădui că spiritul abnegației și al ispășirii, a stăpânirii de sine și a învingerii răutății din sine, care-inedeslipit de urmarea lui Hristos, a scăzut în măsură de plâns. Ca o faptă deosebit de actuală și în spiritul postului, episcopatul german recomandă, în chip deosebit pentru săptămâna din chestie, abținerea dela beuturile alcoolice. Având în vedere marile nevoi și multele păcate pe cari le aduce abuzul de alcool asupra atâtor singuratici și familii întregi, această abținere e o faptă de jertfă și ispășire deosebit de actuală.”

Apelul acesta a găsit răsădit mare în inimile multșimilor către cari era îndreptat. Totodată centrala asociației Catolicilor Germani (Hoheneck Centrale, Berlin) a scos o serie de broșurele scrise în spiritul lozincii: „Post is-

pășitor!” Sunt leafine: 10 pfenigi broșurica și tratează, împede și practic, tot probleme de activitate: „Jertfa de ispășire a lui Hristos”; „Așa spune medicul”; „Așa spune teologul”; „Binecuvântarea jertfei aduse”; „Flori de pe altarul de jertfă”; Părinți, vi-se nefericesc copiii! ș. a., având tot autori pricepuți, cunoscuți și respectați.

Pilda acestor dreptcredincioși conștienți de datoria ce o impune ceasul și gata să treacă numai decât la împlinirea a ceea ce înțeleg a fi de împlinit, ne poate da de gândit și nouă. Și ne poate sluji de îndemn binevenit: Pasă de fă așșderea!

Preotesele

Numărul 50 al „Unirii” din anul trecut cuprinde articolul „Căile Bisericii” iscălit de subscrisul. Nrul 10—11 din a. c. aduce „Rolul unei soții de preot” sub semnătura p. M. Socaciu.

P. M. S. nu află o mai captivantă introducere pentru pomenirea cu laudă a „măicilor preotese” (a celor ideale) decât aceea pe care o face, desigur neobservând că-și tale singur creanga de sub picioare drept uvertură. — Cinstiții cititori binevoliască a reciti pomenitele articole.

Fratele în Hristos, p. M. S. admite și scrie că „celibatul e idealul preotesc”, căci... „așa credem cei mai mulți” (!) Admițând și afirmând Sf. Sa aceasta altora cari au afirmat același lucru, le reflectează: „Dar e așa de ușor să te arești viteză după război. Adecă după ce ți-a rodit aleasa inimii... ți-ar plăcea... să mai fi și singur, să te culci și să te scoli când vrei. Să nu fi conturbat de disonanța simfoniei a copiilor din camera vecină”. — (Mă prind că fratele S. are copii și că îi culcă în camera vecină... Și că uneori produc... simfonii discordante...) Apoi: „apoteozezi treapta celibatului, la care tu n'ai avut nici curajul să te cugești, atunci când aveai posibilitatea să o și îmbrățișezi.”

Așadar rămânem înțeleși: E de preferit căsătoriei statul celibatului ori monahismul.

Continuă tot P. Ghia: „Atât de îndrăzneală a devenit această *corcitură iezuitică*, încât anul trecut, într-una din zilele lui Octombrie, dis de dimineață, pe la orele 5, dl. C. Iliescu, directorul Colegiului „Carol I”, a surprins pe doctorul dela Roma tipărindu-și broșuri de propagandă în tipografia Colegiului, în înțelegere cu un lucrător necinstit și se înțelege, fără cunoștința autorității respective”. Adevărul este că în tipografia Colegiului Carol I tipărisem „Mărturiile cărților Bisericii ortodoxe despre Papa”, ed. I și II, iar în Sept. 1938, am dat la tipar tot acolo: „Divorțul”, după ce aranjasem totul cu directorul tipografiei și înaintasem și cererea către d. dir. Iliescu prin șeful tipografiei, care mi-a luat-o și s'a angajat să o predea. Eu făcusem ceea ce mi-s'a cerut. Cererea este și înregistrată în registrul de intrare și se află în arhiva contabilității liceului. Dacă dl. director a oprit culegerea, mie mi-a spus că o face în urma deciziei conștilului școlar de a închide tipografia.

Iarăși mai face P. Ghia o afirmație neadevărată, anume că „doctorul nostru a început să țină calea țărâncelor care veneau cu treburi la oraș. Pe cari reușea să-le atragă în capelă, după ce le descălea în felul sfinției sale, le pune sub epitrahil ca să jure, că nu vor mai pune piciorul în vre-o biserică ortodoxă?”. Aceasta numai atunci ar putea fi adevărat dacă ar fi cazul vre unui preot ortodox care ar face acatiste. Așa că P. Ghia se cugetă la posibilul imaginar, pe care îl face realitate pe socoteala

mea, numindu-mă și: „lup îmbrăcat în piele de oale” și „năimitul papistaș”. — Pentru Sf. Sa aceste cuvinte vreau să țină locul dovezilor.

Cât despre cazurile de indulgențe orientale dovedite Părintelui Ghia, sfinția sa răspunde: „Cazurile menționate din partea unor ierarhi, cari însă nu angajează instituția, căci Biserica ortodoxă are ca mijloc de iertarea păcatelor săvârșite după botez, numai sf. Taină a mărturisirii, pentru cei vii”.

Iar pentruca P. Ghia să mă apostrofeze și la sfârșit, ca și la începutul și urmarea articolului său, se mulțumește numai să mă numească, de încheiere: „corcitură iezuitică”. Del Ce să zic: Foarte frumoase cuvinte are sfinția sa în dicționarul-î ales și poate să se mândrească cu o atare cultură bazată pe harul preotesc și pe iubirea creștină proprie unui preot ortodox ca P. Ghia.

*) *Rectificare.* „Jurisdicția Papii în Iliric” din numărul trecut, col. I, la rândul 20, să se citească: „In 379 împăratul Grațian a cedat împăratului Teodosiu I dieceza Daciei și dieceza Macedoniei, cari au format Iliricul răsăritean”. — In col. II-a, rândul 18, să se citească: — „In 399, Papa Anastasiu (399-401) în epistola către Anisiu, arhiepiscop de Tesalonica (384-410) îl constituie vicar papal în Iliric. — „In 402, Papa Inocențiu I (401-417) în epistola I către Anisiu, arhiepiscop de Tesalonica (384-410) îi reamintește cum predecesorii săi: Damas, Siriciu și Anastasiu au constituit vicar papal în Iliric pe arhiepiscopul de Tesalonica, ceea ce însuș face la fel. — De asemenea să se citească Pontul în loc de Portul. (dr. S.).

Pentru Biserica, cel puțin. Indiferent că o constatăm înainte sau după... război.

Restul articolului, în mare parte, îl iscălesc cu dragă inimă. Mai mult: l-ași putea chiar întregi cu alte merite a soțiilor de preot (a celor bune, naturale). Dar nu face. La ce? — Își împlinesc doar' cea mai elementară datorie de creștine. Pentru atâta lucru de ce să le lauzi? S'ar încrede și nu e prudent; orice „rang” ar avea, sunt... femei. Atât. — Am dori însă să ni-se menționeze preotese de caracter excepționale. *Sfintel* Nu numai să nu dea cu pudră și vopsele, să nu-și smulgă sprâncenele, să nu cunoască rouge-ul de buze și copituțe și alte ajustări de domeniul manicurii și pedicurii — dar să țină cele patru posturi după regula bisericii răsăriteane! Să ni-se spună nu numai că nu s'au gândit vreodată să împiedice... rodirea, — dar că au primit cu mare bucurie duzina de copii și au binecuvântat munca și lipsa și sărăcia!

Nu mai cât femeile de azi aproape sută la sută mai mult apreciază frumusețea fizică decât cea sufletească! Nu prea le entuziasmează familia mare și sărăcia. Știm noi preoții căsătoriți ce știm, mai mult decât alții. Și apreciem totul sub alt unghi de vedere... Căsătoria de azi? — Nici când n'a trecut căsătoria (căsnicia) printr-o criză de proporțiile celei de acum. E emanciparea femeii a adus dezertarea soției și mamei dela cele mai elementare datorințe casnice. Au ambiții. Își înșală conștiința de trădătoare cu beția „rolului social” și alte narcotice moderne și mondenă. Aflăm femeia în cabinetul medical, în biroul advocației, la cabinetul medical, în biroul advocației, la catedră, la... cateheză, în sălile de spectacole și petrecere, iar căminul e încălzit de... căței de rassă. Să se restrângă la năcazurile căsnicilor și a duzinei de copii? — Nebunie, țărănism! — Doar' nici Statul, care are cel mai mare interes să fie copii cât mai mulți și mai bine îngrijiți, — nu s'a putut dumiri cum ar putea avea intelectualii (simbriașii săi) mai mult de... trei copii. E maximum de... rodire!

Natural, preotesele nu sunt așa. Cel puțin în marea lor majoritate, nu! Concedem. — Dar duhul vremii, ca valuri cutropitoare, a otrăvit aierul și întregul mediu social. Clericul de unde își recrutează soția? Nu riscă nimic, el; clericul atât de încrezător, atât de puțin cunosător în ale lumii obicelurii? — Nu cunoaștem cazuri, că preotul bun a clădit biserică, a convertit mii de suflete, — dar nu și-a putut converti soția?

Apoi, timpurile de azi sunt excepțional de critice din punctul de vedere creștin-spiritual. România trebuie reîncadrată în pulsația de viață a creștinismului autentic. Avem lipsă de mijloace excepționale și de tehnică perfectă. Celibatul nu-i decât un mijloc normal de a servi împărăția cerurilor. Și monahismul! Adevărate mijloace eficiente. Să nu le râvnim? Noi preoții căsătoriți să nu le râvnim pentru Biserica, pentru viitor, pentru neamul nostru?

Că ne stimăm și apărăm soțiile — e foarte firesc. Dar cine ce acuze le-a adus? Dacă sunt preotese „închipte” — sunt și preoți slabi. — Să nu exagerăm. La tot cazul: „bisericile frumoase, casele și superedificatele parohiale, practicile pietismului, societățile religioase, cântul aducător de vrajă” — nu e opera preoteselor. În mod normal, nu. Dacă sunt „modeste” și „cu gustul fin” să admită că-i așa. „Opera” lor însă poate fi alta, tot atât de însemnată, mai sublimă chiar: să rodească știruri nesfârșite de monahi și preoți-apostoli, dedicați exclusiv slujbei Domnului. Știm, sunt bune, sunt „ideale”, — dar să-le vedem la lucru. — Iar între noi pace și bună voință!

Pr. Ioan Borza

Știri mărunte

Doxologie în catedrala ortodoxă din Stambul de încoronarea Papii.

După o informație din Stambul, de încoronarea Papii Pius XII a avut loc, în catedrala ortodoxă din Constantinopol, o doxologie sărbătorească la care era reprezentată patriarhia ortodoxă țărăgrădeană și biserica ortodoxă armeană. După sfânta s'ujbă — cum scrie *Keleti Ujdg* (15.3.39) — șeful delegației patriarhiei a făcut o vizită nuntială apostolică, exprimându-și bucuria pentru alegerea noului Papă. — Se notează acest gest ca ceva deosebit, fiindcă se întâmplă primădată dela schisma kerulariană încoace.

Misiuni populare. Duminica trecută, și praznicul Bunevestiri ce i-a premers, au fost tocmai binevenite pentru ținare de sfinte misiuni populare. Și după informațiile ce avem până acum, s'a și făcut parte de această adevărată binecuvântare cerească parohiilor *Sânicoară* (eparhia Clujului) și *Micăsasa* (arhidieceză). Cu vestirea cuvântului în Sânicoară s'a ostenit pâr. *Leon I. Manu*, egumenul mănăstirii dela Nicula, iar la Micăsasa pâr. *Dumitru Neda*, profesor de teologie în Blaj. Roadele sufletești au fost deosebit de mângâietoare: în parohia dintâiu: 529 apropieri de SS. Taine; într'a doua binisor peste 600. La ascultarea spovedaniilor în Sânicoară au dat ajutor, preotul local pâr. *Demetriu Rusu*, și frații în Hristos: *E. Măhăleanu* din Țentea, *Aug. Pop* din Țagu și *Const. Ștef* din Ghiolț, iar la Micăsasa pâr. *Dumitru Boariu*, parohul local și pâr. *Gh. Gânța* din Țapu (singurul din șase invitați, care a răspuns invitației). — Pentru tot binele la care s'a ajuns: lui Dumnezeu slavă!

Ultimele onoruri. Rămășițele de lut nelnsuflețit ale celui ce a fost *Iosif Hossu* au fost încunjurate, în tot timpul cât au fost pe catafalc, acasă, în catedrală, pe drumul către cimitir și lângă groapa deschisă, de venerația unanimă a unei mulțimi de foști elevi ai defunctului, a școlărimii blăjene și a altor cinstitori ai memoriei sale. Prohodul l-a săvârșit *Il. Sa Dr. Victor Macaveiu*, în sobor de preoți; deslegarea dându-o *Excel. Sa Dr. Iuliu Hossu*, episcopul Clujului. Cuvântări ocazionale au rostit *Il. Sa Dr. Victor Macaveiu*, prepozitul capitular și pâr. *Ion Pop-Câmpeanu*, dir. Liceului de Băeți.

Locale. Duminica viitoare, de praznicul Sf. Iovierii, va predica în catedrală *I. P. S. S. pâr. Mitropolit Alexandru*; Luni, a doua zi de Paști va predica *Il. Sa Dr. Victor Macaveiu*, prepozit capitular, iar Marți, a treia zi de Paști, va predica pâr. *Iuliu Maior*, dir. Liceului Comercial de Băeți.

— Seria *exercițiilor spirituale* cu elevii și elevele școalelor noastre din Blaj s'a încheiat cu ziua de ieri. La Liceul Comercial de Băeți a condus aceste sfinte deprinderi duhovnicești pâr. *Dr. Leon Sârbu*, spiritualul Seminarului Teologic; la Școala de Arte și Meserii pâr. *Liviu Chinezcu*, prof. de teologie; la Școala Normală de Băeți pâr. *Dumitru Neda*, prof. de teologie; la Școala primară de copile de pe lângă Școala Normală de Fete pâr. *Dr. Eugen Pop*, admin. paroh.; la Școalele secundare de Fete *P. Augustin A. Pop*, egumenul mănăstirii din Obreja. — Tot săptămâna aceasta, seară de seară, pâr. *Dr. Ioan Suctu*, prof. de teologie, a rostit în catedrală câte o conferință religioasă pentru membrii și membrele Agru-lui catedral și parohial, respectiv a Reuniunii Femeilor Române unite din Blaj, întruniți în număr frumos la aceste exerciții spirituale aranjate de numitele asociații pentru membrii lor și pentru altă lume.

Pentru podoaba Casei Domnului.

La *Bazna Băi* s'a deschis anul trecut o modestă capelă pentru credincioșii noștri ce vin aci, în sezon, să-și caute de sănătate. Pentru înzestrarea acestui lăcaș de închinare au dăruit: dș. *Anetta Tufan*, profesoară, 500 Lei și 6 purificatoare; Părinții canoniei: *Dr. Nic. Brinzeu*, *Dr. I. T. Marianescu*, *Victor Deciu* și *I. Ienea*, câte 100 Lei, iar pâr. *Ștefan Balan*, secretar episcopesc, 200 Lei. Toți acești marimonioși donatori sunt din Lugoj. — Pentru biserica noastră din *Poeni* (Treiscaune) domnișoarele învățătoare dela cursul de perfecționare din Tg. Săcuiesc au dăruit un drapel în valoare de 600 Lei. — Biserica noastră din *Olteț* a fost cinstită de curând de către dna *Viorica dr. Dobre* din Sghișoara, cu un rând de ornate în valoare de 6000 Lei, iar de dna văd. *Eusevia Nic. Oprea* cu un stihar în preț de 500 Lei. — Cei de sus răspundească-le fapta bună tuturor!

Din pușcăriaș-misionar. Cazul s'a întâmpiat cu pușcăriașul nr. 19.368 din *Alcatraz* (Statele Unite) unde apucă numai marii criminali. Cuprins de remușcări, a cerut să poată lua parte și el la sf. liturghie și să asculte predica. Cei mai mulți »tovarăși« l-au luat în răs. El însă s'a adâncit în sine și s'a apucat serios de îndreptarea vieții sale. Auzind odată o injurătură, și-a exprimat indignarea, ceace a dus la bătaie în toată regula. Din bătaie s'a ales cu o lovitură de pumnal care l-a dus în spital. Abia ridicat de pe patul suferinței, s'a mărturisit, pe lângă toate răsetele celorlalți pușcăriași, dintre cari 90% nu primiseră niciodată instrucție religioasă. No. 19.368 nu s'a înfricat însă, ci a deschis un curs de catehizare, întâiu cu 10 »elevi«, apoi cu 20, rămânând ca ce nu poate el, să facă preotul temniței. La exercițiile spirituale ce au urmat după asta, dânsul și-a chemat și dușmanul, care a și venit cu toți »ortacii«. De încheierea exercițiilor — cum scrie No. 19.368 în »Signe«, periodicul Pasioniștilor — s'a petrecut ceva de necrezut: atât cel cu pumnalul cât și 14 »ortaci«, s'au spovedit și cuminecat cu toții de Paști; unii pentru întâia dată în viața lor, alții după mulți ani de instrăinare de cele sfinte.

Tragedia spaniolă pe sfârșite. Toate agențiile de presă au răspândit, cu dt. 29 Martie c., știrea că Madridul a capitulat. Ultima ofensivă a generalisimului Franco i-a convins pe roșii că orice rezistență e zadarnică. Și așa republicanii au înălțat drapelul alb al păcii. Pilda Madridului a urmat-o Valencia și apoi Albacete, ultima fortăreață de valoare a ultimei provincii ce urma să fie ocupată. — După aproape trei ani de luptă fratricidă și de barbarie bolșevică, patria Sf. Ioan dela Cruce și a atâtor alți eroi ai Evangheliei și genii creștine, poate, în sfârșit, să se bucure din toată inima de învierea Domnului cu carea deodată i-se arată și lumina învierii sale.

† **Maria Vlăduțiu n. Micușan**, a adormit întru Domnul în 21 Martie c., într'al 88-lea an al vieții și 21 al văduviei. — Odihnească în pace!

† **Maria Ștefan n. Lazar**, soția preotului nostru din Teiuș, a trecut la cele veșnice, în 21 Martie c., în anul 29 al vieții și 10 al fericitei sale căsătorii. — Facă i Domnul parte cu cei aleși!

Citii și răspândiți

„UNIREA“

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Telefonul „Unirea“

A. București. Pe vremea când s'au întocmit bătrânele noastre cărți bisericești nu existau gazetele și gazete. De aceea nici nu găsim o rugăciune specială pentru ei, deși ar avea mare nevoie de ea. Iată că director de gazetă american — bun creștin, se pare, și ce l-ar părea potrivit, poruncind întregului personal să reciteze în fiecare dimineață și seară. Iată-o: »Sfântul Francisc din Sales, patron al chinutei noastre mesești îndură-te de noi. Dă-ne nouă o sărămadă de spirit și răpește-l de tot cititorilor noștri. Fă ca cetitorii noștri să nu bage de seamă greșelile noastre, dar să îndestul de luminați ca să ne recunoască meritele. Și să-și plătească abonamentele la timp«. — Nu știm dacă nostimul formulă de rugăciune va reuși să se generalizeze, ori nu. Un lucru sigur: propoziția ultimă o vom recita și noi, cu toată ardoarea, în fiecare zi.

B. Cluj. Nu ne surrind de loc. Noi totdeauna am recunoscut că »Renașterea« clujană este informată atât de teribil încât știe nu numai ce este și se spune și ce nu este și ce nici nu se pomeneste. Și vorbesc totdeauna cu cea mai imaculată bunăcredință. Admirăți, de ex; finețele diplomatice din numărul 8-9 în care își instruește cititorii despre »alegerea noului Patriarh al Romei«. Ca toată presa din lume, știe și ea că alegerea o face colegiul Cardinalilor, care acum are 62 de membrii. Mai știe însă și altceva, ce n'au știut alții. Și anume că, strânsi în conclav, la Vatican, și »rămân închiși timp de 10 zile și repetă votul secret«. De astă dată Cardinalii au greșit: necunoscând această prescripție dela Cluj, n'au rămas în conclav decât o singură zi, neîncheiată. — Mai știe »Renașterea« și altceva: Că din cei 62 Cardinali 35 sunt italieni, așa că Papă va fi tot un italian. Asta încă o știa toată lumea. Iată însă o destălnuire senzațională, absolut necesară: »Proportia aceasta etnică a fost introdusă în răposatul papă în urma acordurilor încheiate cu Mussolini în 1929, spre a exclude instalarea unui străin în președintia demnității ierarhice din urbea eternă, ce trebuie să fie numai a italianilor«. — Ați înțeles? Ce tragedie nemaipomenită a săvârșit »Pio XI!« vândut Pontificatului lui Mussolini! — Dar ceva și mai extraordinar: De astă dată de ani încoace, Papă s'a ales totdeauna un Cardinal italian și totdeauna aceștia au fost în majoritate în Colegiu. De aici se poate vedea ce om grozav e Mussolini: tratatele lui din 1929 și-au produs efectul, prin anticipație, veacuri de-a rândul! Unde s'a mai pomenit așa ceva — afară de »Renașterea«?

P. Reghin. Am fost proroci, sută'n sută. Vă aduceți aminte că la începutul acestui an, cu prilejul instalării întâiului episcop ortodox al Maramureșului s'au spus despre românii »moroșeni« vorbe foarte grele. Se zicea că simțirea românească a cam murit în țară a descălătorilor și însuși instinctul de viață românească s'a frânt. Atunci ne-am permis proclamația foarte curând această nenorocire se va preface în marea bucurie patriotică. Ajunge să se așeze acolo noul episcop ortodox și ca prin farmec Maramureșul se va trece la nouă viață. Morții vor învia și privirile nu se vor mai îndrepta, ca în trecut, spre alte țări cu alte capitale. — Vă putem anunța acum, că minunea s'a și întâmplat. Acum, la început de primăvară. Preotul-provizor *Sextil S. Dascălu* scrie, în »Universul« din 26-3-39 un entusiast articol despre »Duhul nou în Episcopia ortodoxă a Maramureșului«. Cu mare încântare autorul și-a sublinizat că »odată cu descălțarea Voievozilor și sericii maramureșene pe aceste plaiuri, vrajbele, ca prin farmec... au încetat. Mai mult și mai minunat: »Din fiecare român, fie ortodox fie greco-catolic — și aslatul și toți dușmanii noștri — sunt buni români și buni creștini«. Autorul însuși a ținut să sublinieze această constatare, de mare preț. În fața ei nici noi nu putem face altceva, decât să rămânem uimiți de așa minune și să strigăm: Mare est Domne și minunate sunt lucrurile tale! — Și nu uitați: s'a săvârșit minunea în mai puțin de trei luni! E ușor de ghicit ce va fi peste trei ani!

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de război, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, »sigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă